

**AKADEMIA
WODNYCH
AGENTÓW**

WODOCIĄGI MIASTA KRAKOWA

SCENARIUSZ INSPIRACJI DO ZAJĘĆ
dla uczniów klas VII-VIII szkoły podstawowej

Edukacja ekologiczna to jeden z ważnych obszarów, w którym Wodociągi Miasta Krakowa S.A. już od wielu lat prowadzą aktywne, wielokierunkowe działania. Aktualnie przedstawiamy propozycję projektu skierowanego do nauczycieli i osób pracujących z dziećmi. Garść pomysłów, które mogą być realizowane jako cały scenariusz lub oddzielne zabawy i zadania. Niech staną się inspiracją do ciekawych zajęć, podczas których dzieci zyskają niezbędną wiedzę o klimacie i połączą ją z praktycznymi działaniami. Dbłość o planetę oraz troska o środowisko są ważne w dobie szybko postępującego rozwoju cywilizacyjnego, gospodarczego, przemysłowego i technologicznego. Dlatego kształtowanie postaw proekologicznych ma tak duże znaczenie. Wierzymy, że edukacja ekologiczna oraz wprowadzanie w życie dobrych praktyk mogą wiele zmienić.

CELE

- rozwijanie wśród uczniów świadomości ekologicznej i wrażliwości związanej z poczuciem odpowiedzialności za stan środowiska przyrodniczego
- wprowadzanie pojęć z zakresu odnawialnych źródeł energii, globalne ocieplenie, CO₂, energia elektryczna – jak oszczędzać zasoby
- pogłębienie informacji na temat wody w produkcji przemysłowej
- rozumienie roli i znaczenia wody dla życia ludzi, roślin i zwierząt
- pogłębienie wiedzy uczniów na temat sposobów ochrony wody
- kształtowanie nawyków u dzieci, dotyczących racjonalnego i oszczędnego gospodarowania zasobami wodnymi
- dostrzeganie związków przyczynowo - skutkowych
- rozumienie zależności istniejących w środowisku przyrodniczym
- poznanie współzależności człowieka i środowiska
- umiejętność segregowania informacji i krytycznego ich odbioru
- rozwijanie kreatywności i spontaniczności w myśleniu i działaniu

METODY:

Aktywizująca, praktyczna, poszukująca, projektowa.

FORMY:

Zbiorowa, grupowa, indywidualna.

CZAS TRWANIA ZAJĘĆ:

W zależności od możliwości młodzieży i czasu jaki jest im niezbędny na stworzenie kampanii, projektu, nagrania.

SCENARIUSZ ZAKŁADA:

Stworzenie kreatywnych grup, które przygotowują kampanie społeczne, projekty związane z wodą, jej ochroną oraz innymi zagadnieniami klimatycznymi.

„Duże znaczenie dla rozwoju młodego człowieka oraz jego sukcesów w dorosłym życiu ma nabywanie kompetencji społecznych, takich jak komunikacja i współpraca w grupie, w tym w środowiskach wirtualnych, udział w projektach zespołowych lub indywidualnych oraz organizacja i zarządzanie projektami. Zastosowanie metody projektu, oprócz wspierania w nabywaniu wspomnianych wyżej kompetencji, pomaga również rozwijać u uczniów przedsiębiorczość i kreatywność oraz umożliwia stosowanie w procesie kształcenia innowacyjnych rozwiązań programowych, organizacyjnych lub metodycznych.

Metoda projektu zakłada znaczną samodzielność i odpowiedzialność uczestników, co stwarza uczniom warunki do indywidualnego kierowania procesem uczenia się. Wspiera integrację zespołu klasowego, w którym uczniowie, dzięki pracy w grupie, uczą się rozwiązywania problemów, aktywnego słuchania, skutecznego komunikowania się, a także wzmacniają poczucie własnej wartości. Metoda projektu wdraża uczniów do planowania oraz organizowania pracy, a także dokonywania samooceny.”

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. 2017 poz. 356 z późn. zm.; załącznik nr 2)

WSTĘP

MYŚLENIE MA ZNACZENIE, CZYLI PROPOZYCJA PODJĘCIA WRAZ Z UCZNIAMI RÓŻNYCH FORM DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z ŁAGODZENIEM SKUTKÓW ZMIAN KLIMATU, W TYM PRZED E WSZYSTKIM OCHRONY ZASOBÓW WODNYCH, Z WYKORZYSTANIEM NOWOCZESNYCH TECHNOLOGII I ŚRODKÓW PRZEKAZU.

Celem podjętych działań jest zwiększenie wiedzy na temat konkretnych problemów społecznych, klimatycznych, w tym także zagrożeń wynikających ze zmian klimatycznych. Nacisk kładziony jest na zwrócenie uwagi na problemy związane ze zmianami klimatu, racjonalnym gospodarowaniem zasobami wodnymi, a także na kwestie społecznej odpowiedzialności jednostki, która poprzez swoje codzienne decyzje i działania ma wpływ na zmiany klimatyczne i gospodarowanie zasobami naturalnymi.

Przedstawione poniżej inspiracje scenariuszy lekcji pomogą młodzieży zrozumieć jak istotnym aspektem klimatycznej układanki jest każdy człowiek oraz jak ważna jest świadomość, że nasze codzienne działanie i decyzja zostawiają ślad klimatyczny. Pokażą jak ważnym elementem naszego życia jest woda oraz jakie są sposoby na jej oszczędzanie i racjonalne gospodarowanie jej zasobami.

Przystępna dla młodzieży forma przekazu, związana z bliskimi uczniom social mediami, video, internetowymi postami, konstruktorskimi wyzwaniami, czy społecznymi inicjatywami, sprawi, że uczniowie w przyjazny dla siebie sposób podejmą ekologiczne wyzwanie.

INSPIRACJA 1

KUPUJ Z GŁOWĄ – memy internetowe

DZIAŁANIE:

Uczniowie mają za zadanie stworzyć memy internetowe, które przedstawiają problemy związane z nadmiernym wykorzystywaniem wody w produkcji spożywczej i odzieżowej. Celem przygotowanej kampanii będzie pokazanie, że naszym zadaniem jest nie tylko bezpośrednie oszczędzanie wody, ale również mądre decyzje zakupowe oraz zwracanie uwagi na „ślad wodny” jaki pozostawiamy. Przygotowany materiał uczniowie mogą zamieścić w mediach społecznościowych szkoły lub na stronie internetowej.

INFORMACJA

MEM INTERNETOWY – umieszczona w Internecie porcja informacji, która ma wzbudzić zainteresowanie. Najczęściej przybiera formę zdjęcia z komentarzem. Ma on wywołać emocje. Jego właściwością jest wirusowy charakter, ponieważ zostaje wielokrotnie powielony.

POTRZEBNE BĘDĄ:

- materiał nr 1 - Czym jest "ślad wodny"
- materiał nr 1 - Infografika

INSPIRACJA 2

KAŻDA KROPLA MA ZNACZENIE – spot radiowy

ETAP PIERWSZY DZIAŁANIA:

Uczniowie w grupach stają się copywriterami, którzy opracowują tekst spotu radiowego promującego dobre praktyki dotyczące oszczędzania wody.

ETAP DRUGI DZIAŁANIA:

Uczniowie nagrywają przygotowane spoty.

Czas trwania spotu: **20-30 sekund**

INFORMACJA

REKLAMOWY SPOT RADIOWY – krótki, zazwyczaj 30-sekundowy, materiał reklamowy, emitowany w przerwach między audycjami albo w ich trakcie. Spoty nadawane są w ramach bloków reklamowych.

Spot reklamowy składa się z trzech podstawowych części:

- **wprowadzenia** które ma przyciągnąć uwagę odbiorcy: efektu dźwiękowego, intrygującego pytania, sygnalizacji nazwy produktu bądź jego podstawowej cechy.
- **rozwinienia** przedstawienia korzyści (najlepiej tylko jednej, najważniejszej), jakie płyną z zakupu danego towaru lub usługi, ewentualnie strat poniesionych przez odbiorcę, w przypadku, gdy go nie kupi
- **zakończenia** zapraszającego do dokonania zakupu: zawiera główne argumenty przekonujące do zakupu oraz informacje, jak go dokonać.

Radiowy spot reklamowy koncentruje się na wrażeniach słuchowych i na oryginalnym sposobie przekazu. Stara się w pełni wykorzystać percepcję słuchową odbiorców. Odwołuje się do stanu emocjonalnego słuchaczy oraz ich wyobraźni.

Ważny jest odpowiedni dobór lektorów o charakterystycznych głosach (np. wykorzystanie głosu znanego aktora). Język powinien być potoczny. Istotna jest odpowiednia szybkość i czas wypowiedzi, tak samo jak odpowiednio dobrana muzyka oraz efekty dźwiękowe. Wykorzystuje się tu piosenki reklamowe, chwytliwe slogany oraz wielokrotnie powtarzane dżingle, które przyczyniają się do zapamiętywania marki reklamowanego produktu.

Radiowy spot reklamowy musi być czytelny i wyrazisty. Ma skupiać uwagę słuchacza. Powinien być łatwy do zapamiętania, z jak najczęściej powtarzaną nazwą reklamowanego produktu w ciągu ostatnich 10 sekund. Ma przekazywać nieskomplikowane i nie zbyt szczegółowe treści, nakłaniające odbiorcę do szybkiego działania.

POTRZEBNE BĘDĄ:

- materiał nr 2 oszczędzanie wody, dobre praktyki

INSPIRACJA 3

ŚWIAT BEZ WODY - video edukacyjne

DZIAŁANIE:

Czy Ziemia przetrwa bez wody? Czy jest możliwy scenariusz, w którym mieszkańcy Ziemi nie będą mieli dostępu do słodkiej wody? Zadając sobie te pytanie, uczniowie, podzieleni na grupy robocze, mają za zadanie przygotowanie krótkiego filmu video, przedstawiającego wizję Ziemi, na której zabraknie wody, w tym również powody takiego rozwoju sytuacji.

Czas trwania video: **2-3 minuty**.

INFORMACJA

VIDEO EDUKACYJNE jest autonomicznym materiałem, który można promować przez serwisy typu YouTube, Vimeo, czy Facebook. Dzięki takiej formie przekazu, łącząc obraz i dźwięk, jesteśmy w stanie omówić zagadnienia, które ciężko byłoby opisać.

Video może nawiązywać formułą do **TEDxYouth (TEDxKids)**, czyli do ciekawej formy konferencji naukowych, których celem jest popularyzacja (motto) „idei wartych propagowania”.

TED (Technology, Entertainment and Design - Technika, Rozrywka i Design) to marka konferencji naukowych organizowanych rokrocznie przez amerykańską fundację.

Poszczególne grupy mogą przygotować swoje wystąpienia, które zostaną zamieszczone na stronie internetowej szkoły, jako głos młodych ludzi dotyczący zbliżającej się katastrofy ekologicznej.

 TEDx
Youth

INSPIRACJA 4

ZIELONE MIASTO - PROJEKT PRZYSZŁOŚCI

Ważnym aspektem projektu będzie samodzielna praca uczniów, zdobywanie oraz analizowanie informacji. Praca metodą projektu jest w podstawie programowej elementem niosącym dużą wartość edukacyjną, a założenia, której jej towarzyszą wpisują się w działania, które proponujemy.

INFORMACJA

Negatywne skutki zmian klimatu są bardzo odczuwalne dla mieszkańców miast. Przykładowo, woda opadowa spływa po betonowych ulicach a nie wsiąka w podłoże, a temperatura jest wyższa wewnątrz aglomeracji, co powoduje, iż podczas upałów, życie staje się w mieście bardzo uciążliwe.

Co można zrobić, aby polepszyć warunki życia? Z jednej strony ograniczać działania wpływające na zmiany klimatu, a z drugiej strony adaptować miasta do nowych warunków, czyli zwiększać tereny zielone i zasoby wodne. Zamieniać beton na wodę i zieleni. Tworzyć błękitno-zielone miasta.

ETAP PIERWSZY DZIAŁANIA:

Opracowanie w grupach krótkich raportów na podane poniżej tematy i przedstawienie ich na forum klasy. Uczniowie poszukują materiałów na własną rękę.

• MAŁA RETENCJA

Czym jest i jakie ma znaczenie dla zachowania zrównoważonego gospodarowania zasobami wodnymi.

• ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII

Czym są i dlaczego dotychczasowo wykorzystywane źródła energii są niewystarczające.

• GLOBALNE OCIEPLENIE

Jaki ma wpływ na życie Ziemi i jak można mu zapobiegać.

• EMISJA CO₂

Czym jest emisja CO₂ i jak jej zapobiegać.

• ENERGIA ELEKTRYCZNA

Jak oszczędzać zasoby energii elektrycznej.

• EKOHYDROLOGIA MIEJSKA

Jak adaptować miasta do zmian klimatu.

ETAP DRUGI DZIAŁANIA:

Uczniowie, we wcześniej ustalonych grupach, mają za zadanie przygotowanie projektów ekologicznych miast w oparciu o przygotowane raporty. Każdy projekt powinien zakładać wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii, zmniejszenie emisji CO₂, wprowadzenie oszczędności w zasobach energii elektrycznej, wykorzystywanie czynników zapobiegających globalnemu ociepleniu oraz tworzenie zielono-błękitnych przestrzeni.

Projekt może być w formie rysunku (z notatkami), opisu, konstrukcji 3D, prezentacji, itp.

INFORMACJA

Leonardo da Vinci stworzył w 1487 roku projekt IDEALNEGO MIASTA. Powstał on z trudnego doświadczenie jakie spotkało mistrza, a mianowicie zarazy w Mediolanie. Da Vinci chciał, by jego miasto było przestronne i miało geometryczne i futurystyczne kształty. Ulice miały być szerokie, kominy strzeliste (by dym rozchodził się poza dachami), wysokie klatki schodowe. Myślał również nad stworzeniem idealnej toalety:

Siedzisko latryny winno się obracać jak kołowrót w klasztorze i cofać do pozycji wyjściowej dzięki przeciwwadze. W suficie powinno być dużo otworów umożliwiających oddychanie.

(Nicholl, Leonardo da Vinci, *Lot wyobraźni*, Grabowska (tłum.), Grabowski (tłum.), Warszawa: Wyd. W.A.B, 2006).

INSPIRACJA 5

EKO WYZWANIE - LOTERIA EKOLOGICZNA

Wspólnie możemy działać dużo. Kształtujemy w sobie dobre nawyki i oszczędzamy wodę, segregujemy śmieci, kupujemy lokalne produkty itp.

ETAP PIERWSZY DZIAŁANIA:

Uczniowie przygotowują wielką, ekologiczną loterię z prostymi wyzwaniami, których wprowadzenie do codziennego życia pomogłoby chronić zasoby wodne oraz działać na rzecz klimatu.

Przykładowo:

- bierz pięciominutowy prysznic,
- pij wodę prosto z kranu ograniczając produkcję plastiku,
- zakręcaj wodę podczas mycia zębów, czy naczyń,
- kupuj świadomie zmniejszając ślad wodny,
- nie wyrzucaj, podaruj rzeczom drugie życie,
- nie używaj plastikowych reklamówek,
- wyłączaj nieużywane urządzenia,
- ogranicz spożycie mięsa.

Uczniowie z pozostałych klas (VII i VIII) losują raz w miesiącu wyzwanie, które następnie realizują i zapisują w relacjach np. na stronie szkoły, na tablicy informacyjnej szkoły, na stworzonej na potrzeby loterii grupie WhatsApp czy Messenger.

Celem działania będzie inspirowanie młodego pokolenia do zmiany nawyków i poszukiwania rozwiązań, które mogłyby pomóc naszej planecie. Zwrócenie uwagi, że każdy z nas przez najzwyklejsze, codzienne czynności i małe lokalne inicjatywy ma wpływ na gospodarowanie zasobami naturalnymi, w tym na oszczędzanie wodnych zasobów.